

15.8.2016

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntopyyntönnö 1.7.2016 OKM/24/010/2016

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eräistä opetustoimen rekistereistä ja valtakunnallisista tietojärjestelmistä

Pyydettyä lausuntona Turun ammattikorkeakoulu esittää seuraavaa: Lakiesityksen yleistavoitteena on saada julkisen koulutuksen kattavat opintosuoritus- ja tutkintotiedot tietoturvallisesti keskitettyyn sähköiseen ja yhdenmukaisesti käsiteltävissä olevaan muotoon kansalaisten sekä viranomaisten käyttöön, ottaen huomioon kansalaisten tietosuojan. Edelleen tavoitteena on toteuttaa palvelu, jonka kautta opinto- ja tutkintosuorituksia sekä läsnäoloa koskevia tietoja voidaan jakaa luotettavasti ja kustannustehokkaasti niitä toiminnassaan tarvitseville viranomaisille sekä kansalaisille. Tavoiteltu ratkaisu vähentäisi erillisten ja päällekkäisten tiedonsiirtojen tarvetta ja sitä kautta tietojärjestelmäkustannuksia.

Lakiehdotuksen 2. luvun pykälien 5-14 mukaan ehdotetaan perustettavaksi keskitetty oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköinen käsittelyjärjestelmä, joka toimii keskitettynä tietovarantona. Se kattaisi perus- ja esiopetuksen, lukiokoulutuksen, ylioppilastutkintojen sekä toisen asteen ammatillisen koulutuksen ja tutkintojen suoritus- ja läsnäolotiedot. Koulutuksen järjestäjät tallentaisivat omasta opintohallintojärjestelmästä tiedot rajapinnan kautta keskitettyyn sähköiseen järjestelmään, jonka teknisenä ylläpitäjä toimisi Opetushallitus.

Lakiehdotuksen 3. luvun pykälien 15 -19 mukaan nykyinen korkeakoulujen valtakunnallinen tietovaranto säilyisi omana tietovarantona. Myös opiskelijavalintarekisteri ja ylioppilastutkintorekisteri säilyisivät erillisinä rekistereinä (4. ja 5. luku). Näissä rekistereissä, näyttötutkintojen suoritusrekisterissä sekä uudessa oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisessä käsittelyjärjestelmässä olevien opiskeluoikeustietojen sekä opinto- ja tutkintosuorituksien välittämiseksi kansalaisten ja viranomaisten käyttöön ehdotetaan perustettavaksi Opetushallituksen ylläpitämä palvelu. Sen avulla tietoja voitaisiin kerätä tietoja eri järjestelmistä ja luovuttaa niitä tietoihin oikeutetuille kansalaisille sekä viranomaisille yhdestä palvelusta teknisen käyttöyhteyden avulla konekielisessä muodossa (luku 1 § 2-4). Palvelurajapinnan kautta voitaisiin hakea yksittäisen henkilön opiskeluoikeus- ja suoritustiedot sekä massana suuren joukon opiskeluoikeus- ja suoritustietoja. Esimerkiksi opintotuen myöntämiseen ja edistymiseen seurantaan varten KELA saisi tarkat ja ajantasaiset tiedot opiskelijan opintosuorituksista.

Opetushallituksen palvelu tekee mahdolliseksi sen, että henkilö voi paitsi tarkastella omia tietojaan myös hyödyntää tietojaan asiainnissa eri viranomaisten kanssa. Tämän ansiosta tarve esittää paperitodisteita vähenee.

15.8.2016

Esimerkiksi omaehtoisessa koulutuksessa työttömyysturvalla opiskelevan ei tarvinne jatkossa toimittaa TE-toimistoon korkeakoulun opintohallinnon leimaamaa opintosuoritusotetta.

Palvelun avulla kansalainen saisi yhdestä paikasta näkymän laajasti opintojaan koskeviin suoritustietoihin, ja suoritustiedot olisivat pitkäaikaisesti ja luotettavasti kansalaisen saatavilla. Rekisteröity henkilö voisi asiainnin yhteydessä antaa myös muulle kuin viranomaiselle luvan noutaa palvelusta teknisen käyttöyhteyden välityksellä omat tietonsa. Kansalainen voisi jakaa opintosuorituksiaan koskevaa palvelun näkymää esim. hakiessaan työpaikkaa.

Turun ammattikorkeakoulu pitää lakiehdotusta kannatettavana. Opetushallituksen eri rekistereissä olevia tietoja luovutusta varten kokoava palvelu vähentää paperitodisteiden tarvetta, mikä keventää ammattikorkeakoulun opintohallinnon työtä. Tietopalvelu voi ratkaista joitakin spesifejä prosessi-ongelmia. Esimerkiksi ammattikorkeakoulututkintoon valmistuvan ja ulkomaisen korkeakoulun Master-opintoihin hakevan henkilön hakukelpoisuuden validointi ulkomaiselle korkeakoululle on ollut hankalaa, jos valmistuminen on tapahtunut vasta kevätlukukauden lopulla eikä kirjallista tutkintotodistusta ole voitu allekirjoittaa kesän aikana. Toiseksi, palvelu vähentää todennäköisesti tarvetta antaa korkeakoulun validointi tutkinnon suorittamisesta ulkomaisen työnantajan harkitessa suomalaisen ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneen henkilön rekrytointia. Palveluita voisivat hyödyntää ulkomaiset korkeakoulut ja työnantajat, minkä vuoksi Opetushallituksen tietopalvelu tulee toteuttaa myös englanninkielisenä.

Turun ammattikorkeakoulu pitää erityisen arvokkaana sitä, että uusi oppilas- opiskelija ja tutkintotietojen sähköinen järjestelmä edesauttaa ammatillisen koulutuksen todistusten hyödyntämistä ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnassa ja järjeistää opiskelijavalintaprosessia. Järjestelmän käyttöönoton jälkeen ammattikorkeakoulun hakijapalveluiden ei tarvitse tarkistaa ammatillisen toisen asteen koulutuksen suorittaneiden hakijoiden hakukelpoisuutta tutkintotodistuskopioiden perusteella.

Vesa Taatila
rehtori-toimitusjohtaja